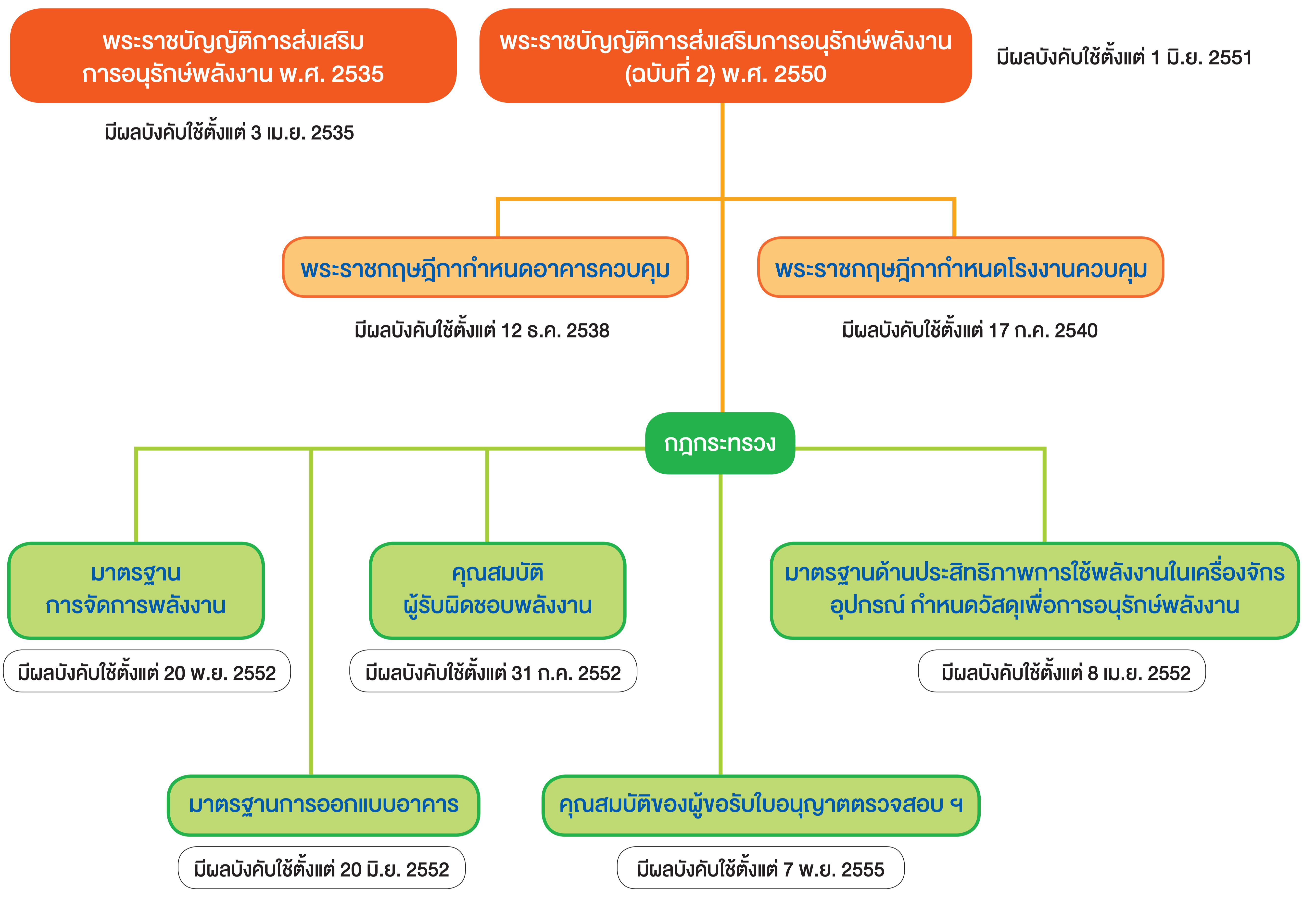

การตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน

ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550)

โครงสร้างกฎหมาย

ด้านอนุรักษ์พลังงาน

ด้านการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน

พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 + พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มิ.ย. 2551

มาตรา 9 (1) และ 21 (1) กำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานให้เจ้าของโรงงานควบคุม/อาคารควบคุมต้องปฏิบัติ
 มาตรา 47 (3) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน การใช้พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ และคุณภาพ
 วัสดุ หรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
 มาตรา 48/1 ในกรณีที่จะต้องมีการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน การใช้พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ และคุณภาพวัสดุ
 หรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานตามมาตรา 47(3) อธิบดีอาจอนุญาตให้บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นผู้ดำเนินการแทนพนักงาน
 เจ้าหน้าที่ได้ การกำหนดคุณสมบัติ การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตของบุคคลหรือนิติบุคคล
 ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 20 พ.ย. 2552

ข้อ 10 ให้เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมโดยผู้ตรวจสอบและรับรอง วิธีการตรวจสอบและรับรองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 26 ต.ค. 2552

ข้อ 21 วรรค 2 ในกรณีที่อธิบดีได้มีการอนุญาตให้บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ รายงาน การจัดการพลังงานดังกล่าวสามารถได้รับการตรวจสอบและรับรองฯ โดยผู้ตรวจสอบและรับรองก่อนส่งให้อธิบดีได้

กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน พ.ศ. 2555

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 7 พ.ย. 2555

ข้อ 3 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต
 ข้อ 4 จำนวน หน้า ที่ และคุณสมบัติของผู้ชำนาญการและผู้ช่วยผู้ชำนาญการ

ประกาศ พ.ว. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน พ.ศ. 2556

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 29 ม.ค. 2556

ประกาศ พ.ว. เรื่องคำขอรับใบอนุญาต ฯ พ.ศ. 2556

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 19 ก.พ. 2556

การตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550)

หน้าที่ของโรงงานควบคุม และอาคารควบคุม

โรงงานควบคุม และอาคารควบคุม

อาคารควบคุม

พระราชกฤษฎีกา
กำหนดอาคารควบคุม
พ.ศ. 2538

โรงงานควบคุม

พระราชกฤษฎีกา
กำหนดโรงงานควบคุม
พ.ศ. 2540

- เครื่องวัดไฟฟ้าตั้งแต่ 1,000 kW ขึ้นไป
- หม้อแปลงไฟฟ้าตั้งแต่ 1,175 kVA ขึ้นไป
- การใช้พลังงานรวมตั้งแต่ 20 ล้าน MJ/ปี ขึ้นไป

หน้าที่

1. จัดให้มี **ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำโรงงาน/อาคารควบคุม** คุณสมบัติ จำนวน และหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติ หน้าที่ และจำนวนของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน พ.ศ. 2552
2. จัดให้มี **การจัดการพลังงาน** ตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552

การจัดส่งรายงานการจัดการพลังงาน และรายงานผลการตรวจสอบฯ

1. เจ้าของโรงงาน/อาคารควบคุม

- พระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม 2538
- พระราชกฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุม 2540

1.1 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน

กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติ หน้าที่
และจำนวนของผู้รับผิดชอบพลังงาน 2552

1.2 จัดทำระบบการจัดการพลังงาน

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์
และวิธีการจัดการพลังงาน 2552
- ประกาศกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการ
จัดการพลังงานในโรงงาน/อาคารควบคุม 2552

1.3 จัดทำรายงานการจัดการพลังงาน

- ประกาศกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการ
จัดการพลังงานในโรงงาน/อาคารควบคุม 2552
- ส่งรายงานฯ (1.3 + 2.2) ภายใน
เดือนมีนาคมของทุกปี

2. ผู้ตรวจสอบและรับรองฯ

- กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต
ตรวจสอบและรับรองฯ 2555
- ประกาศกรม คำขอรับใบอนุญาตตรวจสอบ
และรับรองฯ 2556

2.1 ตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน

2.2 จัดทำรายงานผลการตรวจสอบและรับรอง

2.2 จัดทำรายงานผลการตรวจสอบและรับรอง การจัดการพลังงาน

ส่งให้โรงงาน/อาคารควบคุม

การตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน

ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550)

ผู้ตรวจสอบและรับรอง การจัดการพลังงาน

คุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตตรวจสอบ และรับรองการจัดการพลังงาน

บุคคลธรรมดา (1)

- ก** มีสัญชาติไทย
- ว** ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรในสาขาที่กำหนดให้การจัดการพลังงานเป็นงานในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขานั้น
- ค** เป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมด้านการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

- ง** มีผู้ชำนาญการ และผู้ช่วยผู้ชำนาญการตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4 ผู้ชำนาญการอย่างน้อย 1 คน มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 3 (1) (ก) (ว) (ค) และ (จ) ผู้ช่วยผู้ชำนาญการอย่างน้อย 2 คน มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 3 (1) (ก) (ค) และ (จ)

- จ** ไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ในระยะเวลา 3 ปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต หรือไม่เคยเป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกถึงที่สุดในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

นิติบุคคล (2)

- ก** ต้องจดทะเบียนนิติบุคคลตามกฎหมายไทย และมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจหรือให้บริการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน หรือการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการใช้และผลิตพลังงาน
- ว** ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม ข้อ 1 (ง) และ (จ)
- ค** กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคล หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลอย่างน้อย 1 คน ต้องมีคุณสมบัติตาม ข้อ 1 (ก) (ว) (ค)

- ง** กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคล หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม ข้อ 1 (จ)

กฎกระทรวง กำหนดคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต และการอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน พ.ศ. 2555 (ข้อ 3)

ผู้ชำนาญการและผู้ช่วยผู้ชำนาญการ

ผู้ชำนาญการ อย่างน้อย 1 คน

ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ ฯ และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน (กฎกระทรวงข้อ 4)

ผู้ช่วยผู้ชำนาญการ อย่างน้อย 2 คน

ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้ชำนาญการในการตรวจสอบ ฯ และช่วยผู้ชำนาญการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน (กฎกระทรวงข้อ 4)

- ตรวจสอบได้ไม่เกิน 30 แห่งในแต่ละรอบการตรวจสอบ (กฎกระทรวงข้อ 4)
- ต้องไม่เป็นผู้ชำนาญการหรือผู้ช่วยผู้ชำนาญการให้กับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นในเวลาเดียวกัน และต้องไม่เป็นบุคลากรประจำของโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมที่เข้าไปดำเนินการตรวจสอบฯ (กฎกระทรวงข้อ 5)
- การตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน**ในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมแต่ละแห่ง** ต้องดำเนินการโดย ผู้ชำนาญการ อย่างน้อย 1 คน และผู้ช่วยผู้ชำนาญการอย่างน้อย 2 คน (กฎกระทรวงข้อ 6)

กฎกระทรวง กำหนดคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต และการอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน พ.ศ. 2555

การตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน

ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550)

กฎหมายว่าด้วยวิศวกร

กฎหมายว่าด้วยวิศวกรที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542

มาตรา 4 วรรค 2 “วิชาชีพวิศวกรรมควบคุม” หมายความว่า วิชาชีพวิศวกรรมที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 46 ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมในแต่ละสาขามี 4 ระดับ ได้แก่ วุฒิวิศวกร สามัญวิศวกร ภาควิวิศวกร ภาควิวิศวกรพิเศษ

กฎกระทรวงกำหนดสาขาวิชาชีพวิศวกรรม และวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. 2550

ข้อ 2 วิชาชีพวิศวกรรมควบคุมมี 7 สาขา

วิศวกรรมโยธา	วิศวกรรมไฟฟ้า	วิศวกรรมเคมี
วิศวกรรมเหมืองแร่	วิศวกรรมอุตสาหการ	
วิศวกรรมเครื่องกล	วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	

ข้อ 3 ลักษณะงานมี 6 ลักษณะ

งานให้คำปรึกษา	งานควบคุมการสร้างหรือการผลิต
งานวางโครงการ	งานพิจารณาตรวจสอบ
งานออกแบบและคำนวณ	งานอำนวยความสะดวก

ข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ควบคุมแต่ละระดับ สาขาวิศวกรรมเครื่องกล พ.ศ. 2551

สาขาเครื่องกลเป็นสาขาเดียว ที่การจัดการพลังงานเป็นงานในวิชาชีพ ของสาขา

ข้อ 4 ระดับวุฒิวิศวกร ประกอบวิชาชีพได้ทุกงาน ทุกขนาด

ข้อ 5 และข้อ 6 ระดับสามัญวิศวกร และภาควิวิศวกร ประกอบวิชาชีพได้เฉพาะงาน ประเภท และขนาดที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ 7 ระดับภาควิวิศวกรพิเศษ ประกอบวิชาชีพได้เฉพาะงาน ประเภท และขนาดที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ขอบเขตและความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมเครื่องกล แต่ละระดับ

ประเภทงานที่ 6 การจัดการพลังงาน

ลักษณะงาน	ภาควิวิศวกรพิเศษ	ภาควิวิศวกร	สามัญวิศวกร	วุฒิวิศวกร
(1) งานให้คำปรึกษา	ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ควบคุม สาขาวิศวกรรม เครื่องกลได้ตามงาน ประเภท และขนาดที่ระบุไว้ในใบอนุญาต	ทำไม่ได้	ทำไม่ได้	ทำได้ทุกขนาด
(2) งานวางโครงการ		<ul style="list-style-type: none"> ที่มีขนาดไม่เกิน 2,000 กิโลวัตต์ หรือ ใช้ความร้อนไม่เกิน 40 ล้านเมกะจูลต่อปี 	ทำได้ทุกขนาด	
(3) งานออกแบบและคำนวณ		<ul style="list-style-type: none"> ที่มีขนาดไม่เกิน 1,000 กิโลวัตต์ หรือ ใช้ความร้อนไม่เกิน 20 ล้านเมกะจูลต่อปี 	ทำได้ทุกขนาด	
(4) งานพิจารณาตรวจสอบ		ทำไม่ได้		

ประเภทงานของสาขาวิศวกรรมเครื่องกล มี 7 ประเภทงาน

1. เครื่องจักรกล
2. เครื่องกำเนิดไอน้ำหรือไออย่างอื่น ภาชนะรับแรงดัน หรือเตาอุตสาหกรรม
3. หม้ออัดอากาศ หรือหม้ออัดก๊าซ
4. เครื่องปรับอากาศหรือเครื่องทำความร้อน
5. ระบบของไหลในท่อรับแรงดัน หรือสุญญากาศ
6. การจัดการพลังงาน
7. ระบบดับเพลิงและป้องกันอัคคีภัย

ที่มา: ข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมเครื่องกล พ.ศ. 2551